

Aktivní nástroje ochrany biodiverzity

Petr Vít

odbor druhové ochrany AOPK ČR

23. 9. 2026, Průhonice

Závěrečná konference projektu DivLand

Ministerstvo
životního prostředí

Aktivní nástroje ochrany biodiverzity

- špička pyramidy ochrany biodiverzity

Aktivní nástroje ochrany biodiverzity

- špička pyramidy ochrany biodiverzity
- záchranné programy
- regionální akční plány
- programy péče

Aktivní nástroje ochrany biodiverzity

- špička pyramidy ochrany biodiverzity

- **záchranné programy**
- regionální akční plány
- programy péče

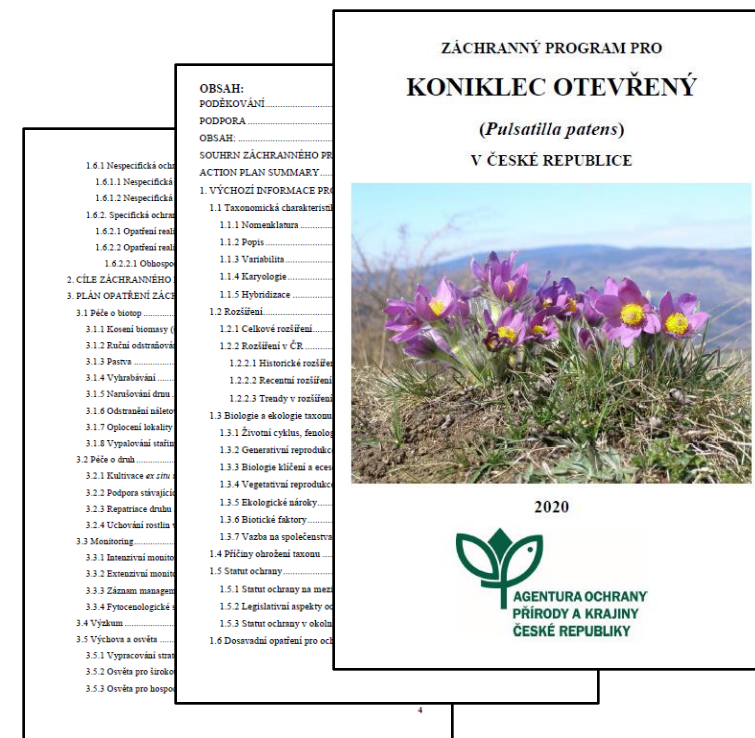
Záchranné programy doposud

- **Dočasné projekty**, většinou 10 let, poté vyhodnocení
- Smyslem je kombinací různých opatření **posílit populace druhu nad úroveň ohrožení vyhynutím**
- ZP jsou vhodné pro druhy u kterých hrozí velmi vysoké riziko vyhubení nebo vyhynutí v ČR v příštích 20 letech, **známe příčinu ohrožení a jsme schopni ji odstranit**
- Zejména pro druhy, u kterých je běžná péče o biotopy nedostačující
- Při **potřebě ex-situ opatření** – namnožení v zajetí a posilování populací výsevem, výsadbami či vypouštěním (repatriace a introdukce)
- Většinou pro „deštníkové“ druhy – péče i o ostatní druhy

Záchranné programy doposud

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR je **pověřena přípravou ZP a koordinuje jejich realizaci**
- Schvalovány Ministerstvem životního prostředí, zakotveny v zákoně č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
- Text ZP shrnuje poznatky o druhu a navrhuje opatření k péči o druh a biotop, témata k výzkumu a vzdělávání.

Záchranné programy - pravidla

- **Pravidla pro přípravu a realizaci** jsou shrnuta v Koncepti aktivních nástrojů druhové ochrany v ČR 2023-2032
- Výstup projektu TAČR DivLand
- <https://mzp.gov.cz/cz/agenda/priroda-a-krajina/ochrana-druhu/aktivni-nastroje-druhove-ochrany>
- řeší i programy péče a regionální akční plány

T A
Č R

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR a Ministerstva životního prostředí v rámci **Programu Prostředí pro život**.

www.tacr.cz www.mzp.cz

Koncepce aktivních nástrojů
druhové ochrany
v České republice
2023–2032

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

2023

Záchranné programy nově

- Novelizace zákona č. 114/1992 Sb. v souvislosti s novelou Stavebního zákona
- ZP nejen pro druhy, ale i pro biotopy

Záchranné programy nově

- Novelizace zákona č. 114/1992 Sb. v souvislosti s novelou Stavebního zákona
- ZP nejen pro druhy, ale i pro biotopy
- **Koncepce ZP pro biotopy** - Výstup projektu TAČR DivLand
- **Návaznost na NPOP (Národní plán na obnovu přírody)**
<https://mzp.gov.cz/cz/agenda/priroda-a-krajina/obnova-prirody/narodni-plan-na-obnovu-prirody>
- Finalizace během podzimu, nyní se pracuje na textu prvních ZP – nejvíce rozpracovaná jsou slaniska, další jsou biotopy štěrkonosných řek

T A
Č R

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR a Ministerstva životního prostředí v rámci Programu Prostředí pro život.

www.iacr.cz www.mzp.cz

Koncepce záchranných programů pro biotopy v České republice 2027–2036

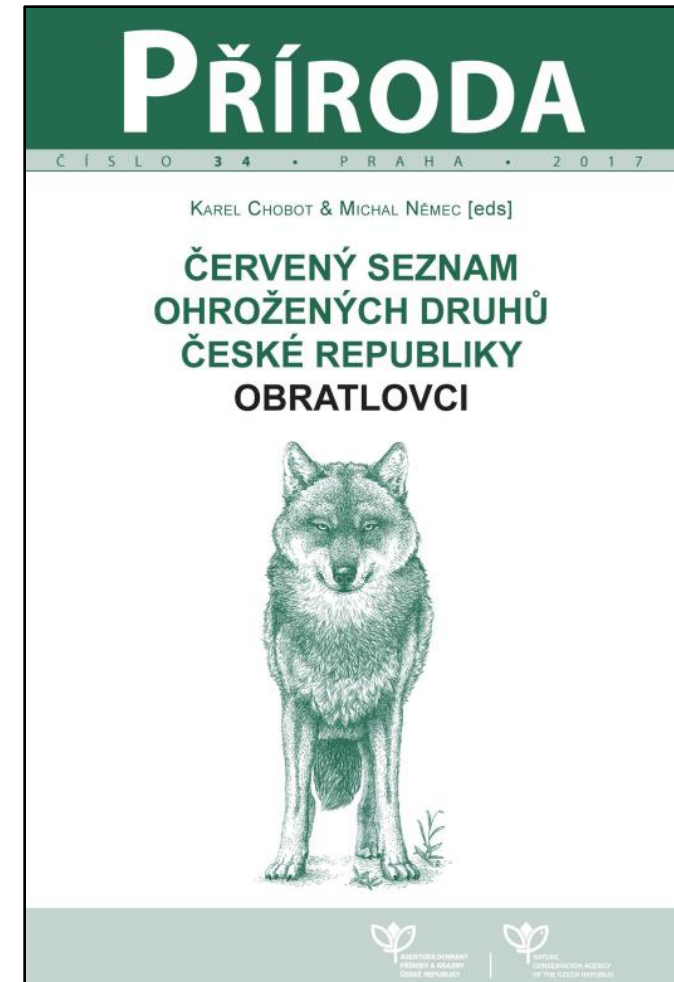
Ministerstvo životního prostředí
České republiky

2026

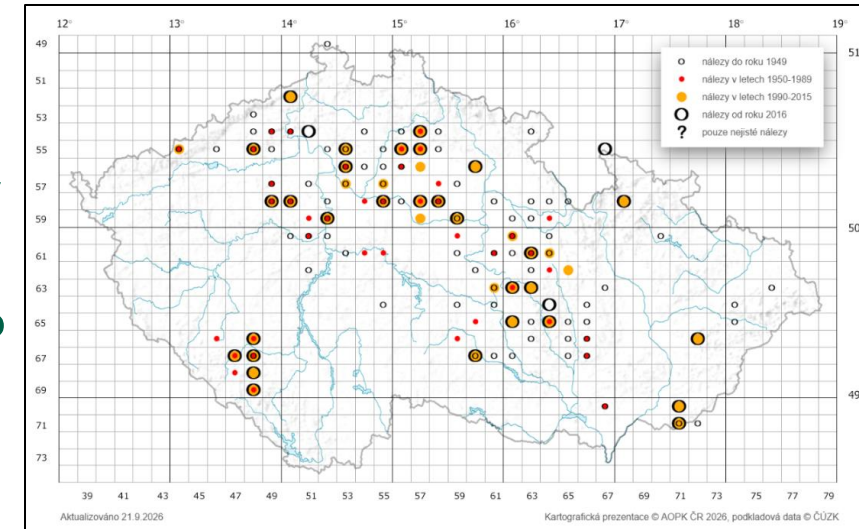
Záchranné programy nově

- Novelizace zákona č. 114/1992 Sb. v souvislosti s novelou Stavebního zákona
- ZP nejen pro druhy, ale i pro biotopy
- ZP nejsou vázány na ZCHD (doposud byly), ale na **druhy červených seznamů**

Záchranné programy nově

- Novelizace zákona č. 114/1992 Sb. v souvislosti s novelou Stavebního zákona
- **ZP** nejen pro druhy, ale i **pro biotopy**
- ZP nejsou vázány na ZCHD (doposud byly), ale na **druhy červených seznamů**
- OOP na svém území přispívají k **naplňování opatření ZP**
- **ZP jsou podkladem** pro jiné plánovací dokumenty (např. plány péče) a zejména **správní činnost OOP** (rozhodnutí, stanoviska...)
- Vyjasnění role záchranných stanic v souvislosti s druhy, pro které je ZP

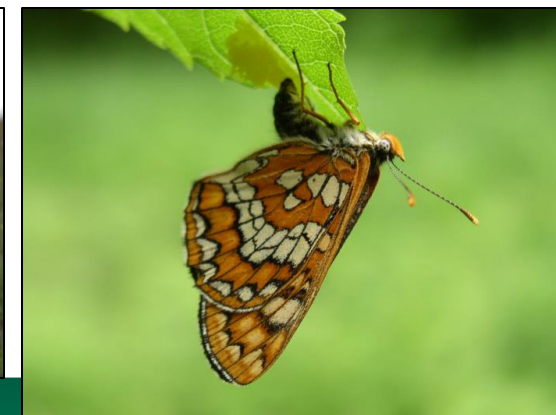

Mapa lokalit záchranného programu:
zajímavost OOP - AOPK ČR, krajské úřady, národní parky, vojenské újezdy

Záchranné programy v ČR

kompletní přehled na www.zachranneprogramy.cz

- koniklec otevřený (*Pulsatilla patens*)
- hořeček nahořklý/h. Sturmův (*Gentianella amarella*/*G. obtusifolia* *Sturmiana*)
- hvozdík písečný český (*Dianthus arenarius bohemicus*)
- zvonovec liliolistý (*Adenophora liliifolia*)
- rak kamenáč (*Austropotamobius torrentium*)
- sysel obecný (*Spermophilus citellus*)
- sýček obecný (*Athene noctua*)
- perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*)

Připravované záchranné programy

- Drop velký
- Okáč jílkový
- Okáč skalní
- Raroh velký
- Ropucha krátkonohá
- Tetřívek obecný
- Lýkovec vonný
- Mečík bahenní
- Rozchodník huňatý
- Snědek pyrenejský kulatoplodý
- Zvonek hadincovitý
- Kohátka kalíškatá

Ministerstvo
životního prostředí

DIVLAND

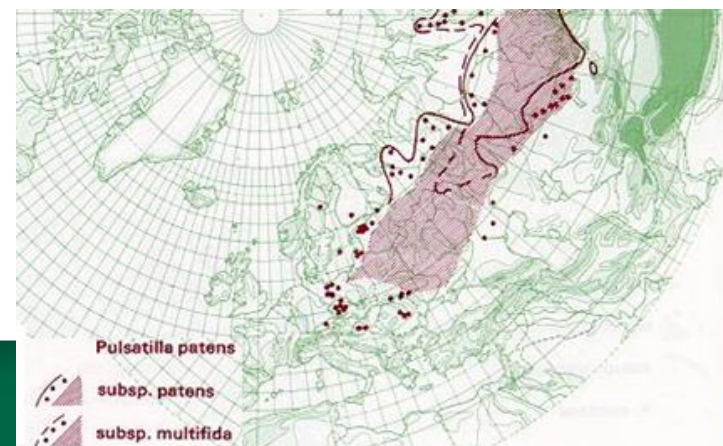
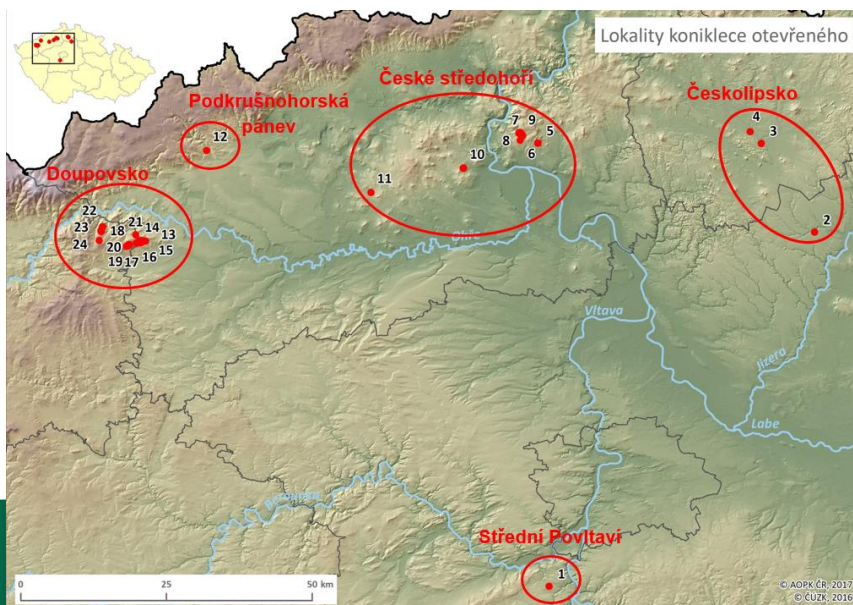

DĚKUJEME ZA VAŠI POZORNOST

Záchranný program pro koniklec otevřený

- V ČR okraj areálu, dříve hojný v S a SZ Čechách
- Roste v suchých trávnících a světlých lesích
- Ubyla početnost jedinců i lokalit
- ZP od roku 2020 – Cíl: zastavit úbytek počtu jedinců i lokalit

Záchranný program pro koniklec otevřený

- Proč je tak vzácný? Zejména změny ve využívání krajiny

Záchranný program pro koniklec otevřený

- Co se dělá pro jeho záchranu?

Záchranný program pro koniklec otevřený

- Co se dělá pro jeho záchranu?

Záchranný program pro koniklec otevřený

- Kam míříme?

Ministerstvo
životního prostředí

DIVLAND

DĚKUJEME ZA VAŠI POZORNOST

